

Gemeente Nijmegen

College van burgemeester en wethouders
D.t.v. de heer J. Groeneweg
Afdeling Bedrijven G660
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Sector Brandweer

Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 29-11-2011

Betreft: Advies bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom

Bijlage: Analyse van bestemmingsplan Nijmegen Ooyse
Schependom

Contactpersoon

Hans de Harder
T (024) 327 15 16
E hans.de.harder@vrgz.nl

Briefnr: VR/BRW/11/3192/HH

Geacht college,

Op donderdag 18 augustus 2011 hebben wij, door tussenkomst van de afdeling Bedrijven, uw verzoek om advies ontvangen over het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom'.¹

Dit bestemmingsplan beoogt de actualisering van meerdere bestaande bestemmingsplannen. Nabij en door het plangebied vindt transport van aardgas door een hogedruk aardgastransportleiding plaats. Vanwege de aanwezigheid van deze leiding dient het bestemmingsplan te worden getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). In het Bevb staan twee risicomaten centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor het plaatsgebonden risico gelden grens- en richtwaarden. Voor het groepsrisico is een verantwoordingsplicht van toepassing. Binnen deze verantwoordingsplicht is het bestuur van de veiligheidsregio aangewezen als adviseur betreffende de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van burgers.

Conclusies over het bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom

Uit onze analyse (zie bijlage) blijkt dat, als gevolg van de aanwezigheid van een hogedruk aardgastransportleiding, calamiteiten denkbaar zijn met grote effecten binnen het plangebied. De kans op dergelijke calamiteiten is echter zeer klein.

Daarnaast blijkt uit onze analyse dat bestrijding van een gasbrand die ontstaat bij een breuk van de leiding niet door de hulpdiensten kunnen worden bestreden. De bestrijding zal zich derhalve richten op het bestrijden en voorkomen van secundaire effecten. Hiervoor zijn voldoende randvoorwaarden aanwezig.

Op het gebied van zelfredzaamheid zijn de mogelijke vestiging van verminderd zelfredzamen (in dit plangebied: kinderopvang binnen de bestemming 'gemengd') binnen het effectgebied van een calamiteit en risicocommunicatie aandachtspunten.

¹ Bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom, zoals gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl d.d. 26-9-2011.

Ter optimalisering van de mogelijkheden voor de zelfredzaamheid van burgers, zijn in de analyse in de bijlage twee mogelijke maatregelen benoemd. Wij wijzen u er daarbij wel op dat, hoewel deze maatregelen bijdragen aan het terugdringen van de risico's, de risico's niet tot nul kunnen worden gereduceerd. Ook na het treffen van de benoemde maatregelen kan zich een calamiteit voordoen waarbij slachtoffers zullen vallen. Het is aan het bevoegd gezag dit risico expliciet te accepteren en in het ruimtelijk besluit te verantwoorden binnen de verantwoordingsplicht groepsrisico.

Wij verwachten u met dit advies van dienst te zijn geweest. Indien u nog vragen hebt naar aanleiding van dit schrijven, kunt u altijd contact opnemen met ondergetekende.

Wij ontvangen graag een afschrift van het door u genomen besluit.

Met vriendelijke groet,

J.A. de Harder
Adviseur risicobeheersing

CC: - de heer J.T. van de Bos, Brandweer Nijmegen

BIJLAGE - ANALYSE VAN BESTEMMINGSPLAN NIJMEGEN OOYSE SCHEPENDOM

1. Ontvangen documenten en voortraject

Bij uw verzoek om advies hebben wij een uittreksel van het bestemmingsplan Ooyse Schependom ontvangen en de verbeelding ontvangen.²

Over dit bestemmingsplan hebben wij met u voorafgaand aan dit advies geen overleg gevoerd.

2. Doelstelling van het advies

Dit advies heeft als doel inzicht te verschaffen in de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid, zodat deze onderwerpen door het bevoegd gezag kunnen worden betrokken bij de afweging of het groepsrisico te verantwoorden is. Daarnaast bevat dit advies een aantal maatregelen die bij kunnen dragen aan het verlagen van het groepsrisico en het verbeteren van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid.

3. Selectie van het maatscenario

Hoewel de kans op een grootschalige calamiteit bij het transport van aardgas door hogedruk transportleidingen zeer klein is, wordt voor het toetsen van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid een maatscenario gehanteerd. Dit is een scenario waarbij de effecten zeer groot zijn, maar waarvan het nog denkbaar is dat deze zich voor kan doen.

De risico's van hogedruk aardgastransportleidingen worden geheel bepaald door de kans op een breuk van de leiding, waarna vrijkomend gas wordt ontstoken en een fakkelbrand vormt.³ Dit scenario is om die reden gekozen als maatscenario.

4. Beschouwing van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid

Onderstaand worden de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid voor het maatscenario beschouwd. Deze beschouwing is in overleg met Brandweer Nijmegen en de sector GHOR van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opgesteld. Voor de slachtofferbepaling is gebruik gemaakt van de slachtoffermodule uit de handreiking Verantwoorde brandweeradvisering externe veiligheid.⁴

Rampenbestrijding	
<i>Materieel</i>	<p>De bestrijding van dit scenario zal zich richten op het bestrijden en voorkómen van secundaire branden, aangezien de fakkelbrand zelf niet geblust kan worden.</p> <p>Voor het bestrijden en voorkomen van secundaire branden is naar verwachting de inzet van één brandweercompagnie⁵ vereist.</p> <p>Conform de landelijke richtlijn staat voor het formeren van een compagnie binnen de regio een formatietijd van 45 minuten. Wij verwachten geen specifieke problemen waardoor deze formatietijd</p>

² Ongenummerd en ongedateerd uittreksel en verbeelding d.d. 3-3-2011.

³ Risicoanalyse aardgastransportleidingen, N.V. Nederlandse Gasunie, d.d. 18-12-2008.

⁴ Verantwoorde brandweeradvisering externe veiligheid, een samenspel tussen veiligheid, ruimtelijke ordening en milieu, eerste uitgave, maart 2010.

⁵ Een compagnie bestaat uit de inzet van ongeveer 100 man brandweerpersoneel met bijbehorend materieel.

	niet zou kunnen worden gehaald.
<i>Bereikbaarheid</i>	De buisleiding loopt hoofdzakelijk door agrarisch gebied. Hierbinnen zijn nauwelijks toegangswegen. De bereikbaarheid van eventueel te realiseren objecten binnen het effectgebied van de leiding is om die reden een aandachtspunt.
<i>Blus-/koelwater</i>	Voor het bestrijden van het maatscenario is veel blus-/koelwater noodzakelijk. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van het kanaal dat parallel aan de leiding loopt.
<i>Tijd</i>	Indien de hogedruk aardgastransportleiding breekt doet het maatscenario zich direct voor. De hulpverleningsdiensten zullen niet in staat zijn dit te voorkomen.
<i>Slachtoffers</i>	Bij optreden van dit scenario past het aantal te verwachten slachtoffers binnen de mogelijkheden voor de rampenbestrijding. Wij verwachten namelijk geen of nauwelijks slachtoffers die binnen één uur medische hulp behoeven.
Zelfredzaamheid	
<i>Schuilen/vluchten</i>	Aanwezige personen moeten zowel in de gelegenheid zijn om te voet te vluchten als om te schuilen voor de warmtestraling. Wij verwachten op deze punten geen specifieke problemen.
<i>Aanwezige populatie</i>	Binnen de bestemming 'gemengd' is het mogelijk om (onder voorwaarden) functies voor kinderopvang te realiseren. Deze bestemming ligt op de grens van het effectgebied (135 meter) indien het incident zich voor zou doen ter hoogte van het gasdrukregel- en meetstation.
<i>Alarmering</i>	Het landelijk sirenenetwerk is aangelegd om op grote schaal burgers te alarmeren. De verwachting is dat waarschuwing via dit sirenenetwerk slechts beperkt hoorbaar zal zijn voor personen in het plangebied die buiten verblijven. ⁶ Vanaf eind 2011 is echter alarmering van burgers via mobiele telefoons mogelijk door het operationeel worden van NL-alert. ⁷
<i>Gevaarsinschatting</i>	Een breuk van de hogedruk aardgastransportleiding zal leiden tot een krater ter plaatse van de breuk en zeer waarschijnlijk tot ontsteking van het gas. Het gevaar van een dergelijke calamiteit zal goed kunnen worden ingeschat. De gemeente Nijmegen communiceert niet actief over de risico's van het transport van gevaarlijke stoffen en over hoe te handelen in geval van een calamiteit. Actieve risicocommunicatie draagt naar verwachting bij aan de mate waarin aanwezige personen in staat moeten worden geacht om het gevaar te onderkennen en juist te handelen in geval van een incident.

⁶ Bron: Meetpunten- en sirenekaarten, regio Gelderland-Zuid.

⁷ NL-alert biedt de mogelijkheid om tekstberichten te versturen naar mobiele telefoons binnen een bepaald geografisch gebied. Deze techniek werkt op basis van Cell Broadcast en bereikt daarom alle mobiele telefoons die op dat moment zijn ingeschakeld (in tegenstelling tot bijvoorbeeld sms-alerts, waarbij berichten naar aangemelde individuele telefoons worden verstuurd via SMS).

5. Mogelijke maatregelen ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van burgers

Onderstaand worden twee mogelijke maatregelen gegeven ter verbetering van de mogelijkheden voor de zelfredzaamheid van burgers. Dit betreft een niet-limitatieve opsomming. Indien u overweegt onderstaande maatregelen te treffen, verzoeken wij u contact met ons op te nemen over de exacte uitvoering.

1. *Binnen het effectgebied van de hogedruk aardgastransportleiding functies voor verblijf door verminderd of niet-zelfredzame personen uitsluiten*

Geconstateerd is dat binnen de bestemming 'gemengd' functies voor kinderopvang zijn toegelaten. Deze bestemming is voor een klein deel binnen het effectgebied (135 meter) van de hogedruk aardgastransportleiding gelegen. Wij adviseren u functies voor verminderd of niet-zelfredzame personen (zoals kinderopvang) uit te sluiten binnen het effectgebied van de hogedruk aardgastransportleiding.

2. *Burgers voorlichten over de risico's van gevaarlijke stoffen (actieve risicocommunicatie)*

Actieve risicocommunicatie kan een positieve bijdrage leveren aan een juiste gevaarsinschatting door burgers bij calamiteiten. Een juiste gevaarsinschatting draagt bij aan de zelfredzaamheid van burgers. Om die reden adviseren wij u bewoners en gebruikers van het plangebied voor te lichten over de risico's en hen een handelingsperspectief te bieden in geval van een calamiteit.